

בעזרת ש"ת

שיעור כ"ח

שיעורי

הלכה ישרה

הלכות למעשה המצויות בשבת

דיני בנין וסתירה בכלים [גרועים]

לא ללמוד בשעת התפילה וקריאת התורה

פותח בדרך קלקול:

ד. לכו"ע מותר לפתוח בדרך קלקול אף לזמן מרובה עד שיאכל התוכן, כגון לקרוע (אויפרייסען) כלי רפוי – כבבוק של קרטון (Carton) או שקית (Bag).

הלכה למעשה

קופסאות – שקיות

א. פתיחת קופסת קרטון (Box) או שקית (Bag):

לכו"ע אסור לפותחן ע"י פתח יפה, כגון:

❖ לעשות פתח יפה בקופסת טישו (Tissues) או עוגיות (Cookies).

❖ לעשות פתח יפה בשקית (Bag) של טשיפס (Chips) או עוגיות (Cookies).

ב. פתח שאינו יפה, לזמן מרובה:

נחלקו הפוסקים אם מותר לפתוח קופסאות קרטון או שקיות (Bags) באופן שאינו פתח יפה – וכך להשתמש בהן למשך זמן עד שייתרוקן תוכנן, כגון:

❖ שקית סוכר (Sugar).

❖ קופסת מאשין מצה.

❖ קופסת טישו (Tissues).

❖ חבילה גדולה של מפיונים (Napkins).

❖ ולרוב הפוסקים מותר לפותחן ולרוקן מיד את תוכנן לכלי אחר.

❖ גם מותר אם עושה נקב בצדי הקופסאות או השקיות לפני שפותח מלמעלה (שש"כ שם ג).

❖ אמנם אם בדעתו להשתמש בהן עוד פעם אחר שיתרוקנו, הרי שאז לכו"ע אסור לפותחן בכל אופן (הגרשו"א במאור השבת ח"ב מל כ"ד).

ג. לפתוח בדרך קלקול:

לכו"ע מותר לקרוע (אויפרייסען) בדרך קלקול – קופסאות קרטון או שקיות (Bags), ולכן:

❖ מותר לקרוע (אויפרייסען) שקית בדרך קלקול כדי לקחת משם חפצים, כגון מיני מאכלים ובילקעלעך.

❖ מותר לחתוך (אויפשניידען) את החבלים (שטריק) שנקשרו מסביב למיני כלים וקופסאות, כגון סביב למצה פישקע, אך יזהר שלא יחתוך בתוך הקשר (עי' מ"ב ש"ז כ"ג).

לאסוף השיעורים ללמדה, לשמור השבת כהלכתה,



- ❖ מותר לחתוך (צושניידען) את הטעיפ (Tape) שנדבק מסביב לכלים וקופסאות, כגון של יין ומשקאות.
- ❖ אך לא יסיר (אפרייסען) הטעיפ (דבק-Tape) מהקופסה, אלא יחתוך 'בתוך' הטעיפ עצמו.
- ❖ ויזהר שלא יחתוך בתוך אותיות או בתוך תמונות.
- אולם בכל אלה וכיוצ"ב, אם בדעתו להשתמש בהם עוד פעם, הרי שאז הוא סותר וקורע ע"מ לתקן, ואסור לו לפתוח אפילו בדרך קלקול.
- ד. מעטפה (Envelope):
- יש האוסרים לחתוך ולקרוע מעטפה (Envelope) כדי להוציא משם ניירות (עי' ביה"ל ש"מ סוד"ה הנייר; חזו"א ס"א ב').
- ❖ ולכר"ע, אם יחזיר בה הניירות או ישתמש בה עוד פעם, אסור (שם).
- ה. פתיחת קופסאות במקום סימני הנקב:
- אין לקרוע ניירות, קרטונים או סוגי פלסטיק במקום המסומן עם נקבים, מפני שנעשה אז פתח יפה, שאסור, וי"א שיש גם חשש 'מחתך', על כן יקרע אותם רק בדרך קלקול (הגריש"א).
- ❖ אבל הפלסטיק שמסביב הפקק של בקבוק יין, מותר אף לקרוע תוך הנקבים ולהסירו (מפני שזרקו).
- ו. טישו (Tissues) שלא נפרדו:
- חתיכות טישו (Tissue) או נייר ביה"כ (Toilet-Paper) שלא נפרדו בכולן אלא מחוברות קצת יחד, אסור לקרען או להפרידן.

נְטִיפָה (Wrapping)

- ז. קריעת עטיפה (Wrapping):
- מותר להסיר העטיפה (Wrapper) של כל דבר, אך ייזהר שלא יקרע בתוך אותיות או בתוך תמונות, כגון:
- ❖ נייר ביה"כ (Toilet Paper).
- ❖ וופלים (Wafers) או עוגיות (Cookies).
- ❖ חבילה קטנה של טישו (Tissues).
- ❖ פלסטיק של תרופות (Medications).
- ❖ סוכריות (Lollipops).
- ❖ שקיות קטנות של סוכר או מלח.
- אמנם יש להחמיר לחתוך ולקרוע (צורייסען) בתוך הנייר והפלסטיק עצמם, ולא לפתוח (עפעעען) במקום שנדבקים הצדדים.



להתברך בכל טובה, ולהמשיך שפע רב בזכותה

פחית קונזרבו – (Can)

ח. פחית (קונזרוו-Can):

נחלקו הפוסקים אם מותר לפתוח ולהסיר הכיסוי של הפחיות (קונזרוו-Can) בדרך הרגילה מלמעלה (עי' שש"כ פ"ע; אג"מ ח"א ס' קכ"ב; חז"א ג"ח י"א; שו"ת אור לציון ח"ב פ"ז), אבל:

- ❖ לרוב פוסקים מותר לפתוח ולהסיר כיסוי הפחיות בדרך הרגילה מלמעלה – ומיד לרוקן את תוכנו לכלי אחר (אבל עי' חז"א שם).
- ❖ לכו"ע מותר לפתוח חלק מכיסוי הפחית (קונזרוו-Can) ומיד לעקם (אויסבייגען) אותו חצי כיסוי שנפתח באופן שאינו עושה פתח יפה לכל הכלי, ואח"כ לזרוק את הפחית (מנח"י ח"ד פ"ב, שש"כ שם).
- ❖ אולם אם בדעתו להשתמש בה עוד פעם אחרי שתתרוקן, אסור לפתחה בכל אופן לכו"ע (הגרשז"א במאור השבת ח"ב מ"ב כ"ד).
- ❖ גם מותר אם עושה נקב בצד הפחית לפני שפותחה מלמעלה (שש"כ שם ג).

ט. לפתוח פחית (קונזרוו-Can) קטנה:

לכו"ע מותר לפתוח בכל אופן – פחית (קונזרוו-Can) קטנה, כגון של טונה (Tuna) או פחית סודה (Soda-Can), ואח"כ לזרקה. כמ"כ לכו"ע מותר לפתוח בכל אופן פחית של סארדינס (Sardines-can), ואח"כ לזרקה.

י. פחיות של אבקת מאכל (Food-Powder):

אסור לשבור ולהסיר כיסוי פחיות של מיני אבקות מאכל (Food-Powder), כי עי"ז נעשה פתח יפה ולקיום (ואין זה דין 'חותלות', כיוון שנעשה לקיום), כגון:

- ❖ אבקת חלב לתינוק (Similac, Materna).
- ❖ אבקת שוקולד (Chocolate-Powder).

אבל כנ"ל, שלרוב פוסקים מותר להסיר כיסוי הפחיות ומיד לרוקן את תוכנו לכלי אחר (אבל עי' חז"א שם).

יא. הסרת נייר מבקבוק:

לכו"ע מותר להסיר נייר אוטם (Paper-Seal) מהבקבוק, ואם יכול – יקרע 'בתוך' הנייר עצמו, אך בלי לקרוע בתוך האותיות, כגון נייר:

- ❖ שמתחת לפקק של בקבוק יין, וכן הפלסטיק שמסביב לפקק.
- ❖ נייר של בקבוק קפה (Coffee).
- ❖ שמעל בקבוק לעבען או יאגורט (Leben, Yogurt), וכן מותר לנקוב ולהכניס לשם את הקשית (שטריו) (הגרשז"א במאוה"ש ח"ג שצ"ד).

❖ גייר שמעל בקבוק טיילעגול (Tylenol).

❖ שמעל בקבוק מאיאנעז (Mayonnaise).

פקק הבקבוק

יב. הסרת פקק (שטאפפער, דעקל) הבקבוק:

נחלקו הפוסקים אם מותר לפתוח ולהסיר פקק שמחובר לבקבוק, וכן אם מותר לשבור טבעת או שיניים של הפקק שמתחתיו, כגון בבקבוק יין, סודה, מיץ או חלב, ולדעת האוסרים יש בזה אפילו חיוב מה"ת.

❖ אבל לרוב פוסקים מותר להסיר הפקק בבקבוק קטן שזורקים מיד ולא מחזיקים יותר.

❖ גם מותר אם עושה נקב בתוך הפקק או בתוך הבקבוק לפני שמסירו ממנו (שש"כ שם יח).

❖ לפי הפוסקים המחייבים לפתוח את הפקק מערב שבת, הרי שלדעתם – בשבת יחתוך קצת הבקבוק בדרך קלקול, וירוקן את תוכנו לכלי אחר.

❖ לכו"ע מותר להסיר פקק הבקבוק כשאינו שובר טבעת או שיניים מהפקק, כגון להסיר פקק 'כתר' מבקבוק זכוכית של בירה (Beer).

❖ מותר ליתן לילדים לפתוח ולהסיר פקק הבקבוק (עי' רמ"א סי' רנ"ט, מ"א רס"ט א').

ברכות לרוב למזכים את הרבים בשמירת שבת כהלכתה

Sponsored by:



יצא לאור ע"י הרב יהודה אליקים מאנהייט - מו"צ בק"ק ברוקלין יצ"ו

הנצחות הערות והארות נא להתקשר - 347-512-9276 - haluchuyeshuru@gmail.com